

Monumentnummer*: 521566

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **17 maart 2003**
Kadaster deel/nr **82814/67**

*Woonplaats** **Hoeven** *Gemeente** **Halderberge** *Provincie** **Noord-Brabant**

*Kadastrale gemeente** **Hoeven** *Sectie** **D** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel*
4525

*Omschrijving***

Inleiding.

De KERK van de H. Joannes de Doper is in 1928-1929 gebouwd naar ontwerp van de Bredase architect J.H. Berben en vervangt de elders gesitueerde en later gesloopte laatgotische dorpskerk. Het gebouw vertoont een mengeling van Traditionalistische en Expressionistische vormen met gotiserende motieven. Het ontwerp is tijdens de uitvoering door de fa. C. Buckens te Standdaarbuiten en de NV. Albouw te Breda vereenvoudigd. De vieringtoren is daarbij in omvang gereduceerd. De pastorie van 1928 is in 1944 verwoest en in 1951 vervangen door een nieuwbouw van architect Hurks. Deze pastorie valt buiten de bescherming.

Omschrijving.

Driebeukige kruiskerk, opgetrokken uit machinale baksteen met rijke bakstenen siermotieven. Zadeldaken met leien en ruberoidleien gedekt, op de viering een rijzige achthoekige toren. Brede houten lijstgoten. De kerk bestaat uit een kort schip van 2 gewelvvakken, voorafgegaan door een orgelgalerij met flankerend klokkentorentje en een driedelig voorportaal. Het transept telt een travee, aan de koorzijde een koortravee van een vak en een lager koor met vijfzijdige sluiting. Schip, transept en koortravee zijn omgeven door een plat afgedekte omgang met zijkapellen. Tegen de omgang links en rechts van de entree zijkapellen onder schilddaken, tegen de transeptomgang uitgebouwde biechtstoelen onder lessenaardak. Het koor heeft een lage krans van zijkapellen met tweezijdige sluitingen. Links en rechts van dit koor sacristieën en nevenruimten onder schilddaken. Het muurwerk van omgang, zijkapellen en nevenruimten heeft hooggeplaatste in baksteen uitgevoerde spleetvensters met getrapte keperbogen en soms spitsbogen. De ramen zijn gevuld met glas-in-lood en plaatselijk in groepen van drie gekoppeld. Het entreeportaal heeft laag aanzettende spitsbogen en een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

drietal met smeedwerk versierde deuren onder spitsbogen. Het portaal is ruim opgezet vanwege de autozegeningen in relatie tot de in de kerk levende Christoffeldevotie. Rechts van de ingang een in travertien en brons uitgevoerde gedenkplaat voor de in 1944 omgekomen kapelaan A. Verhagen. De topgevel van de orgeltravee heeft klimmende nissen met glas-in-loodlichten. Op de hoek van deze travee en de topgevel van het schip een vierkante klokkentoren met tentdak en wijzerplaten in gekleurde tegels. De topgevels van schip, transepten en koor hebben met klimmende nissen een rijzig karakter en worden bekroond met forse in baksteen uitgevoerde kruisen. Ze worden gesteund door haakse luchtbogen. De transeptgevels hebben boven de omgang forse spitsboogramen met vorktraceringen met zes bakstenen ruitvormige vullingen met glas-in-lood van L. Asperslagh. De vieringtoren heeft galmplanken en een hoge spits met bol, kruis en haan. Inwendig is de kerk geheel uitgevoerd in schoon metselwerk in gele baksteen, met versieringen in mozaïek en terracotta. Door de laag aanzettende spitsbogen en de grote breedte van de ruimte ontstaat een centraliserend effect. De betonnen spitsstongewelven van schip, transept en viering zijn afgewerkt met bismortel. Ook de kaspanten zijn in beton gegoten. De processie-omgang heeft houten balkenplafonds. De kapellen en de kooromgang hebben graatgewelven van baksteen. Overall treffen we in de aanzetten van de bogen en gewelven siermetselwerk aan. De vieringkolommen bestaan uit groen gegelazuurd terracotta dat evenals wijwaterbakken geleverd is door de Fa. Van der Lint uit Delft. Op de triomfboog de tekst 'Looft den heer alle volken/Looft hem alle geslachten'. In de kerk ouder meubilair, waaronder een doopvont uit de 19de eeuw, beelden van de H. Familie, Johannes de Doper, de H.H. Harten van Jezus en Maria, Anna, Jozef, Gerardus, Apollonia, Antonius, Theresia en ex-voto's van de H. Bernardusdevotie. Verder een beeld van de H. Bernardus en een beeld van de H. Christoffel (L.J. Thissen 1930). De communiebank in gepolijst zwart marmer en het hoogaltaar in marmer en bronswerk zijn getekend door de architect. De kruiswegstaties en muurschilderingen zijn van Joannes Collette. In de vakken boven de scheibogen mozaïeken van de apostelen en kerkvaders.

Waardering.

De kerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het katholicisme in het zuiden en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de centraliserende volkskerk. Het is een zeldzaam voorbeeld van de aanpassing van de religie aan eigentijdse ontwikkelingen, in het bijzonder het fenomeen van de auto-zegening. Het is tevens van belang als voorbeeld van de technische ontwikkeling van de betonconstructies in het Interbellum. Het gebouw heeft architectuurhistorisch belang door de bijzondere stijl en detaillering en is van belang als voorbeeld van het werk van de architect Berben. Het heeft ensemblewaarden vanwege de situering in de kom van Hoeven en de markante silhouetwerking. Het is gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument